

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Pedagogická fakulta

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: LADISLAVA STAŠKOVÁ

Studijní obor: PSYCHOLOGIE

Vedoucí /recenzent* bakalářské práce: PHDR. FILIP ABRAMČUK, PH.D.

Katedra: KPE

Název bakalářské práce:

SEBEPOJETÍ A IDENTITA PUBESCENTŮ A ADOLESCENTŮ V RÁMCI JIHOČESKÉHO KRAJE

Cíl práce a jeho naplnění:

Autorka si klade za cíl ověření představy o sebepojetí a identitě adolescentů, kterou si utvořila na základě studia teoretických pramenů z psychologie, s reálným sebehodnocením adolescentů v současnosti. Za tímto účelem podrobně mapuje téma teoreticky (viz dále) i empiricky. Svůj cíl si zúžila na čtyři hypotézy (odlišnost sebepojetí mezi žáky 9.třídy ZŠ a 3.ročníku SŠ, více negativního porovnávání se s druhými u žáků 9.tříd ZŠ než SŠ, rozdíl sebepojetí u studentů gymnázií a SOU, pozitivnější sebeakceptace u chlapců než u dívek). Cíle bylo dosaženo s tím, že dvě hypotézy byly přijaty a dvě zamítnuty.

Struktura práce:

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Nechybí samozřejmě také úvod, závěry, seznam použité literatury a přílohy. Teorii předkládá v 18 kapitolách, což ukazuje na široké a pečlivé mapování tématu sebepojetí. Autorka se věnuje pojmu sebepojetí a kognitivní rovině já, období adolescence / pubescence obecně a dívá se na dospívání z hlediska hlavních směrů v psychologii, věnuje se pojmu identity, genderovým rozdílům, stylům sebedefinování (velmi zajímavé), v utváření sebepojetí poukazuje na roli temperamentu, sebehodnocení, stability osobnosti, strategií zvládnutí stresu, hodnot, emocionality, sociálního prostředí, citové vazby, výchovných stylů, vztahů s rodiči a vrstevníky. Teorii doplňuje o poznatky z psychologických výzkumů na téma identity. Poslední tři kapitoly teoretické části se již věnují malé rešerši výzkumů na téma sebepojetí a přiblížení vybraných výzkumných nástrojů.

Empirická část zahrnuje výzkum výše zmíněných hypotéz. Autorka nás krátce uvádí do svého výzkumného záměru a pokračuje standardním členěním vědeckých článků, zmiňuje hypotézy, metodu, výzkumný vzorek, výsledky a diskuzi. Volbu výzkumných metod zdůvodňuje. Výzkumný vzorek je početně bohatý (168 respondentů), způsob výběru byl označen za stratifikovaný. Výsledky zpracovává za pomoci popisné statistiky, i když by bylo možné použít také jiné statistické testy (např. T-test) pracující s hladinou statistické významnosti při testování hypotéz. U dvou hypotéz doplňuje výsledky ze škály sebehodnocení o výsledky z analýzy úvah žáků a studentů na téma sebehodnocení. V Diskuzi autorka rekapituluje svůj výzkumný postup a dosažené výsledky, které ještě dále rozpracovává. V Závěru stručně shrnuje své empirické výsledky.

Práce s literaturou:

Adekvátně cituje v textu, používá dovysvětlující poznámky pod čarou. Seznam použité literatury čítá celkem 27 zdrojů, z toho 19 vydaných v posledních 10 letech, 2 zdroje jsou cizojazyčné. Jedná se nejen o knihy, ale také o články z odborných časopisů (převážně Československá psychologie), 2 internetové zdroje, 2 diplomové a 1 dizertační práce.

Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):

Výsledky empirické části jsou uváděny v tabulkách. V příloze se nachází škála použitá při sběru dat.

Přínosy bakalářské práce:

Zajímavý a obohacující na této práci je široký teoretický záběr, s jakým se autorka dívá na vývoj sebehodnocení a identity v dospívání, který by mohl být přínosný pro pedagogy z praxe. V empirické části velmi oceňuji, jakým způsobem autorka dospěla od teorie k hypotézám, který je precizní a explicitní, a které dále zkoumá jednoduchou, ale elegantní metodou (škála sebehodnocení) s tím, že výsledky přinesly několik překvapení k zamyšlení (hypotézy, které byly zamítnuty).

Formální stránka:

Pěčlivě dodržované, jasné členění práce do kapitol a textu do odstavců.

Jazyková stránka:

Pěčlivé a precizní provedení, s občasnými gramatickými chybami či překlepy.

Další hodnocení:

Za hlavní slabinu práce považuji provedení kvalitativního zkoumání a následný způsob zpracování dat. Kvalitativní zkoumání vztahuje autorka k výzkumným otázkám, které jsem však v příslušné kapitole (3.2) nenalezl, resp. zřejmě nejsou jako takové explicitně označeny, na rozdíl od hypotéz. Zaměřenost kvalitativní části autorka zmiňuje podrobněji až se zpožděním, v kapitole o Metodě. Na straně 40 autorka zmiňuje, že plné kvalitativní zpracování dat vzhledem k velikosti vzorku není reálné a použila jen část dat. Dále je zpracovala kvantifikujícím způsobem (frekvenční analýzou) a použila výsledky jako „doplňk“ k hypotéze 1 a 4. Chybí mi zde jasné zdůvodnění volby způsobu redukce dat (zejména při použití u hypotézy 1). Domnívám se, že autorka mohla přijít o zajímavá data (ti, co nebyli se sebou spokojeni). Při použití u hypotézy 4 by se nabízelo využít kvalitativní data ke kategorizaci významů ve výpovědích, zatímco autorka zůstává především u výčtu výpovědí. V kvantitativní části výzkumu by bylo na místě použít statistické metody vyhodnocující rozdíl středních hodnot se statistickou významností, takto zůstáváme jen na jakémsi dojmovém posouzení.

Diskuze, jako prostor pro zmínění nedostatků, slabých míst výzkumu, možností odlišných interpretací a závěrů, zůstala zcela nevyužita.

Postrádám zde Shrnutí celé práce.

V teoretické části mi některé kapitoly připadají velice krátké (na třetinu či polovinu stránky) či obsahově strohé (např. kap. 2.3, rozčlenění kap. 2.5, zejména 2.5.3 a 2.5.4., kap. 2.8). Postrádám vhodnější tematickou integraci v teoretické části, popř. zúžení záběru na či zdůraznění těch teoretických poznatků, které hrají podstatnou roli pro návaznost empirické části.

Práce ne/splňuje* základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji ne/doporučuji* k ústní obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: VELMI DOBRĚ

Podpis vedoucího/recenzenta*bakalářské práce.....

Datum: 11.5.2011

*nehodící se škrtněte